

EMNER SOM HØRER INN UNDER FAKULTETENES FAGOMRÅDER

FAKULTET FOR ARKITEKTUR OG BILLEDKUNST

DIA0591 KUNNSKAPSTEORI **Kunnskapsteori og arkitektens arbeidsmåte** **Theory of Knowledge and the Architects Work**

Faglærer: Førsteamanuensis Eivind Kasa
 Uketimer: Høst: 5F- 5D = 3Vt Vår: 5F- 5D = 3Vt
 Øvinger: O Karakter: TE

Emnet skal introdusere til kunnskapsteoretiske spørsmål og behandlingen av dem. Emnet er skilt i to deler som løper hvert sitt semester.

I del I skal en orientere seg i ulike vesentlige retninger innen kunnskapsteorien - i sentrale debatter/skillelinjer mellom retningene, i de ulike retningers viktigste problemstillinger og poeng og i deres krav til gyldig kunnskap.

Det vil bli lagt spesiell vekt på drøftingen av disse teoriens mulige anvendelse på den kunnskap som er sentral i arkitektens arbeid. Målet er å gi grunnlag for et reflektert forhold til de krav som kan stilles til en gyldig framstilling av arkitektens særegne kunnskapsområde: en kunnskap som artikuleres og artikuleres i et skapende arbeid - i formgivningsprosessen. Som grunnlag for denne drøftingen må en også gjøre seg kjent med hvordan tilsvarende problemstillinger blir behandlet innenfor andre emneområder. I del II vil en ta opp aktuelle arkitekturteorier og se dem i lys av kunnskapsteoretiske problemstillinger. En skal blant annet se på arkitekturteoriens forståelse og framstilling av det skapende arbeidet og på hvordan disse teoriene forstår og selv følger krav til argumentasjon, begrunnelse og sannhet.

Pensumlitteratur:
 Utvalgte artikler og tekstutdrag.

DIA1094 RESSURSBRUK **Ressursbruk** **Resource use in Buildings**

Faglærer: Professor Anne Grete Hestnes
 Uketimer: Vår: 3F- 2Øu- 4D = 2,5Vt
 Øvinger: O Karakter: TE

Emnets formål er å gi en grunnleggende innføring i vår ressurssituasjon og i alternative muligheter for ressursutnyttelse ved utforming av sted og bygning. Det er en videreføring av emnet Energi og ressursbruk i bygninger, som omhandler utforming og teknisk utrustning av bygninger med sikte på optimalt forbruk av energi og andre ressurser. Dr.ing.emnet vil i tillegg ta for seg mer generelle problemer når det gjelder å forholde seg til våre ressurser. Det vil diskutere de muligheter og begrensninger som finnes og presentere metoder for å vurdere og kontrollere bruk av ressurser ved gruppering og utforming av bygninger i gitte situasjoner.

Følgende emner behandles: Lokal og global ressurstilgang, ressursbruk, ressursregnskap, ressursoverføring, alternative løsninger.

DIA1097 BYGNINGSFORVALTNING
Bygg- og eiendomsforvaltning
Facilities Management

Faglærer: Professor Tore Haugen
 Uketimer: Høst: 2F- 2Øu- 6Øs = 2,5Vt
 Øvinger: O Karakter: TØ

Emnet retter seg mot et overordnet ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU) av bygninger og eiendommer. Hovedemnene som behandles er: Strategisk planlegging, økonomistyring, arealforvaltning, administrasjon av drift, vedlikehold og servicefunksjonene. Økonomistyring vil omfatte planlegging og daglig kostnadsstyring, totaløkonomi med vurdering av kostnader, inntekter og likviditet. Arealforvaltning omfatter arealplanlegging og leievurderinger. Administrasjon av drift og vedlikehold omfatter organisering, drift- og vedlikeholdsteori, planlegging og gjennomføring. Det legges vekt på forholdet mellom bestiller og utfører av tjeneste, slik at en får et bedre skille mellom kjernevirksomhet og støttefunksjoner. Emnet vil bli belyst gjennom case-studier og eksempler fra både privat og offentlig eiendomsforvaltning. Emnet undervises normalt samtidig som et etterutdanningskurs.

DIA1098 PROSJEKTSTYRING
Administrasjon og økonomisk styring av bygningsprosjekt
Architectural Management

Faglærer: Professor Tore Haugen
 Uketimer: Vår: 2F- 2Øu- 6Øs = 2,5Vt
 Øvinger: O Karakter: TØ

Emnet retter seg mot den prosjekterendes administrasjon av bygningsprosjekter. Administrasjonsdelen omfatter: organisasjon, rutiner, tidsplaner, økonomi og prosjektdokumenter. Det behandles forhold vedrørende lover, forskrifter, ansvarsrett, kvalitetssikring og kvalitetsstyring. Økonomidelen vies stor plass med oversikt over økonomiske problemstillinger og beslutningsprosesser, analyse og kalkylemetoder, klassifikasjon og kontoplaner, årskostnadsmodeller og verdibetraktninger. Beregningseksempler og annen eksempelgjennomgåelse inngår som øvinger. Emnet undervises normalt samtidig som etterutdanningskurs.

DIA1099 DESIGNMETODER OG IKT
Prosjekteringsmetoder og IKT-verktøy
Computer Aided Architectural Design - Methods and Tools

Faglærer: Førsteamanuensis Birgit Sudbø
 Uketimer: Vår: 2F- 3Øs- 5D = 2,5Vt
 Øvinger: O Karakter: TEØ

Emnet forutsetter basiskunnskap om IKT. Målet med emnet er å gi en dypere forståelse for arkitekturprosjektering som prosess som grunnlag for anvendelse, analyse og utvikling av IKT-verktøy for prosjektering. Emnet omfatter prosjekteringsmetoder med særlig vekt på representasjonsformer i arkitektur og bygninger, samt metoder og teorier for system-design (software). Aktuelle IKT-verktøy vurderes på denne bakgrunn.

DIA4001 FORSK MET ARK PLAN
Forskningsmetoder for arkitekter og planleggere
Research Methods for Architects and Planners

Faglærer: Førsteamanuensis Linn Mo
 Uketimer: Høst: 2F- 3Øu- 5Øs = 2,5Vt
 Øvinger: O Karakter: TØ

Emnet skal gi nødvendig forskeropplæring til studenter som skal bruke forskningsmetoder i en oppgave eller som vil lære hva forskning er.

Studenten skal lære å skrive et prosjektforslag, utføre et forskningsprosjekt og skrive en forskningsrapport. Studenten skal lære å lese og vurdere ulike forskningsrapporter med ulikt metodegrunnlag. Studenten skal bli fortrolig med statistiske og kvalitative metoder (case studie).

Det gis en gjennomgåelse av forskningsmetoder (hypoteseprøvende vs. hypotesegenererende, deduktive vs. induktive) i henhold til aktuelle prosjekter og litteratur om forskningsmetode. Bidrag skal gis av gjesteforelesere fra forskjellige forskningsmiljø (fysisk planlegging, arkitektur, sosialvitenskap). Studentene skal gjennom presentasjon av egne prosjektideer lære å vurdere egne og andres forskningsdesign. Studentene skal utarbeide skriftlig underlag for det de presenterer i form av prosjektbeskrivelse.

DIA4002 METODE VIT FILOS
Metoderettet vitenskapsfilosofi
Practical Philosophy of Science

Faglærer: Førsteamanuensis Linn Mo
 Uketimer: Vår: 2F- 3Øu- 5Øs = 2,5Vt
 Øvinger: 0 Karakter: TØ

Emnet skal gi nødvendig orientering i vitenskapsfilosofien bak forskningsmetodene som er i bruk i arkitektur og fysisk planlegging.

Studentene skal få en generell oversikt over hva vitenskapsfilosofi har vært i naturvitenskapelig, samfunnsvitenskapelig- og humanistisk forskning, for så å vurdere hva vitenskapsfilosofi kan bidra med i forskning i arkitektur og fysisk planlegging. Studentene skal fordype seg i den vitenskapsfilosofien som er relevant for egen forskning.

Emnet er basert på kompendium, dr.ing.avhandlinger som "case", og selvvalgt litteratur. Undervisningen skal foregå i gjensidig forberedt seminarform. Bidrag skal gis av gjesteforelesere fra forskjellige forsknings- og vitenskapsteoretiske miljøer. Studentene skal skrive et generelt "paper" og et mer spesifikt "paper" som anvender vitenskapsfilosofi i eget prosjekt.

DIA4091 KONSEKVENsutREDNINGER
Konsekvensutredninger – Konsekvensanalytiske metoder
Methods in Environmental Impact Assessments

Faglærer: Førsteamanuensis Bo Terje Kalsaas
 Uketimer: Vår: 2F- 4Øu- 4D = 2,5Vt
 Øvinger: 0 Karakter: TEØ

Usikkert om emnet undervises 2002/2003.

Kurset gir oversikt og innføring i metoder som anvendes ved miljø- og konsekvensanalyser i samfunnsplanlegging. Sosiale og strategiske emner inngår. Usikkerhet ved beslutninger tas opp. Hovedfokus ligger på ex ante, men også tilnærminger til evaluering (ex post) inngår. Det norske systemet for konsekvensutredninger, som er samordnet med EU, gjennomgås. Det skal skrives semesteroppgave som teller 1/3 av total karakteren.

Kurset undervises normalt på engelsk.

Pensumlitteratur:
 Utdrag fra lærebøker og artikler.

DIA4092 PLANLEGGINGSTEORI
Planleggingsteori
Planning Theory

Faglærer: Professor Tor Medalen
 Uketimer: Høst: 3F- 6Øs- 6D = 4Vt
 Øvinger: O

Karakter: TEØ

Emnet søker å gi en forståelse av den moderne planleggingstenkingens historie. "Klassiske" teorier om planlegging med deres videreføringer frem til i dag presenteres og diskuteres. Det teoretiske stoffet presenteres ved hjelp av henvisninger til og eksempler fra praksis. Deltakerne skal selv bidra aktivt i undervisningen. Det skal skrives semesteroppgave som teller 1/3 av total karakter. Deltakerne må være forberedt på at kurset kan bli avholdt på engelsk.

Pensumlitteratur:

Utdrag fra lærebøker supplert med artikler. Eksempler er John Forester, 1989: Planning in The Face of Power og Aaron Wildavsky, 1973: If Planning is Everything, Maybe Its Nothing

DIA4093 BYFORMINGSTEORI
Theory of Urban Design

Faglærer: Førsteamanuensis Sverre Flack
 Uketimer: Vår: 2F- 4Øu- 4D = 2,5Vt
 Øvinger: O

Karakter: TEØ

Emnet gir en grundig innføring i ulike teorier omkring byforming. Det legges vekt på å se teoridannelser i en historisk og kontekstuell sammenheng. Teoriers gjennomslag undersøkes ved ulike tilnæringsmåter. En hovedintensjon med emnet er å drøfte byformingsproblematikk i forhold til vår tids omgivelsers produksjon, der også den regionale by, byers randsoner og amorfe soner i byers kjerneområde vil være tema. Emnet vil imidlertid ha en vesentlig fokusering på den tette by. Det er også her en finner hovedtyngden av teoridannelser.

Pensum for emnet har en obligatorisk del og en selvvalgt del. Kandidatene skriver semesteroppgave/essay som tar utgangspunkt i pensumlitteraturen. Oppgaven teller 30%.

Pensumlitteratur:

Peter Hall: Cities of Tomorrow

Nan Ellin: Postmodern Urbanism

Geoffrey Broadbent: Emerging Concepts in Urban Space Design

DIA4096 BYØKOLOGISK PLANL
Byøkologisk planlegging i ulike kulturer
Urban Ecological Planning in Diverse Cultures

Faglærer: Professor Hans Christie Bjønness
 Uketimer: Vår: 3F- 7Øu- 5D = 4Vt
 Øvinger: O

Karakter: TEØ

Emnet undervises ikke i 2002/2003.

Emnet legger vekt på teorier for byøkologi og metodeutvikling i byøkologisk planlegging. Ideologi i forhold til alternativ utviklingsteori og samfunnsutvikling, og territorial planlegging vil bli drøftet. Sentrale temaområder er prinsipp for FNs bolig- og bosettingsstrategi: likhet i adgang og muligheter, en bærekraftig utvikling og oppbygging av et sivilisert samfunn. Planleggingsmetoder for bærekraftig byutvikling på et økologisk grunnlag skal utvikles fra eksempler. Det vektlegges prinsipielle forskjeller mellom byøkologisk planlegging (urban ecological planning) og sektorplanlegging av miljø- og infrastrukturiltak (urban environmental management).

Problemstillinger knyttet til integrerte og helhetlige lokale løsninger er sentrale i emnet, men konsekvenser av byøkologiske problemstillinger for høyere planleggingsnivå skal også tas opp.

Integrert aksjonsplanlegging diskuteres som metode. Areal- og territoriale planleggingsspørsmål tas opp. Utvalgte byøkologiske eksempler ("best-practices") fra industriland og utviklingsland drøftes. Eksamen er et "paper" som skal skrives på bakgrunn av sentralt tema i kurset.

Pensumlitteratur:
Kompendium

DIA5095 KLIMA OG BYGGET FORM **Built Form Related to the Climate**

Faglærer: Professor Harald Høyem
Uketimer: Vår: 2F- 4Øu- 4D = 2,5Vt
Øvinger: O Karakter: TEØ

Kurset behandler følgende tema:

- Lokal/regional arkitektur i en kulturell kontekst
- Klimatologi (grunnleggende teori, typologi)
- Menneske/klima-relasjoner (Stress/komfort, adaptasjon/aklimatisering)
- Bygning/klima-relasjoner (grunnleggende teori; anonymarkitektur som lærestykke, prosjekterings-verktøy).

Pensumlitteratur:

Fanger, P.O.: Thermal comfort. Mc. Graw Hill Book Company, 1972
Givonni, B.: Man, Climate and Architecture. Elsevier Publishing Company Ltd. Second ed. 1976
Monteith, John L.: Principles of Environmental Physics. Edward Arnold (publishers) Ltd. 1973
Oliver, Paul (ed.): Encyclopaedia of Vernacular Architecture of the World. Cambridge University Press, 1997
Strahler/Strahler: Elements of Physical Geography. John Wiley & Sons – 4th ed. 1989
Pedagogisk opplegg: Seminarer og prosjektarbeid
Eksamen: Prosjektarbeid og skriftlig eksamen.

DIA5096 ARKITEKTUREVALUERING **Evaluation of Architecture**

Faglærer: Pofessor Birgit Cold
Uketimer: Vår: 1F- 2Øu- 2Øs- 3D = 2Vt
Øvinger: O Karakter: TØ

Emnet tar sikte på å informere om teorier og metoder for de kvalitetsvurderinger vi foretar av et sted, et bygg eller et prosjekt. Det legges vekt på å øke den personlige innlevelse og innsikt i emnet gjennom teoretiske studier og praktiske øvinger.

En rekke emner tas opp:

- Menneskets forutsetninger og erfaringer når det gjelder oppfattelse og opplevelse av omgivelsene i et estetisk perspektiv.
- Kvalitetsvurdering som en del av kulturen og arkitekturket.
- Teorier og metoder som hjelpemiddel for arkitecturevaluering.
- Formidling av inntrykk og arkitekturkritikk.

Emnet er koordinert med videregående kurs SA5052 Arkitekturprosjektering -Stedsforming med forelesninger og seminarer innen emnet. I tillegg kommer litteraturstudier som basis for en evalueringsoppgave.

Pensumlitteratur:
Kompendium

DIA5098 BOLIG TEORI OG HIST
Boligens teori og historie
Housing Theory and History

Faglærer: Professor Sven Erik Svendsen
Uketimer: Høst: 1F- 1Øu- 6Øs- 4D = 2,5Vt
Øvinger: O Karakter: TØ

Emnet tar sikte på å øke forståelsen for boligens historiske, kulturelle og arkitektfaglige utvikling vesentlig i Europa i nyere tid, ulike bolig- og boformers teoretiske grunnlag, samt moderne boligproduksjon.

Kurset vil bli gjennomført som seminarer med tilhørende litteraturstudier, og det skal skrives en semesteroppgave om et avtalt tema innenfor emnet.